

DIS!NFO

BRIEF

MEDIJSKI PISMEN GRAĐANIN PREDUSLOV ZA DEMOKRATIZACIJU DRUŠTVA

DFC INFO

Analitičar Digitalnog forenzičkog centra Milan Jovanović u prvoj [epizodi](#) edukativnog podkast serijala, pokrenutog u saradnji sa Agencijom MINA, govorio je o dezinformacijama, lažnim vijestima i značaju medijske pismenosti. Jovanović je objasnio da je medijski pismen građanin, koji može kritički da vrednuje stvari, preduslov za demokratizaciju crnogorskog društva, jer može da donosi racionalne odluke. Jovanović smatra da je medijska pismenost preduslov za izlazak iz krize koja se naziva kriza lažnih vijesti i dezinformacija. On je ocijenio da se u crnogorskoj javnosti često dezinformacije i lažne vijesti razumiju kao sinonimi. *Ono što razlikuje dezinformaciju sa jedne i lažnu vijest sa druge strane jeste što je lažna vijest potpuno izmišljena*, istakao je Jovanović i pojasnio da je dezinformacija kombinacija istine i laži. Jovanović je rekao da ti oblici manipulacija imaju za cilj da usmjere javno mnjenje ili ga možda kreiraju po određenom pitanju i da uvijek igraju na teme koje polarizuju društvo. On je istakao da su mediji temelj svakog društva, a profesionalni mediji preduslov za demokratsko društvo.

Ono što razlikuje dezinformaciju sa jedne i lažnu vijest sa druge strane jeste što je lažna vijest potpuno izmišljena...

CRNOGORSKI TURIZAM PONOVO NA UDARU SRPSKIH TABLOIDA

LAŽNA VIJEST

Srpski tabloid *Informer* [objavio je](#) 7. jula lažnu vijest sa senzacionalističkim naslovom **SAZNAJEMO! POJAVILE SE AJKULE I U BOKI KOTORSKOJ! Crnogorski mediji čute!**. U tekstu se navodi da je pomorskim vlastima prijavljeno da su ajkule pratile kruzere koji su uplovljavali u Boku, ali da se u crnogorskim medijima ova vijest ne spominje, jer postoji interni dogovor da se, zbog sezone koja je u jeku, ne diže panika među turistima. Pored ovog, brojni su tekstovi u kojima se na senzacionalistički način ukazuje na lošu sezonu u Crnoj Gori, visoke cijene, probleme koje turisti imaju u Crnoj Gori ([PUCA SEZONA U CRNOJ GORI!](#)

[Plaže puste. Crnogorci čupaju kosu s glave! SRBA NI ZA LEK!, TURISTI MASOVNO NAPUŠTAJU BUDVU Zbog ovog problema svi su se digli na noge!, PAPRENO! Plaža od 150 evra dnevno, a CG poluprazna\).](#)

Ovakvim tekstovima pokušava se urušiti imidž Crne Gore kao poželjne turističke destinacije. Ipak, ova kampanja usmjerena protiv turističke privrede Crne Gore nije nova pojava. Ona je nastavak negativne propagande svih prethodnih godina kada je naša država predstavljena kao skupa i nesigurna destinacija, sa prljavim plažama i agresivnim mještanima koji ne vole Srbe.

STARI SNIMCI ZA NOVE MANIPULACIJE

DEZINFORMACIJA

Portal *Borba* objavio je 19. jula tekst pod naslovom *Komitsko šenlučenje za Dan državnosti: Je li ovo taj mirni skup koji su „mrski Srbi“ izmaltretirali? (VIDEO)* u kojem se navodi da je Dan državnosti 13. jul u Nikšiću protekao uz suzavce, da je došlo do susreta dvije grupe, jedne koja je nosila državnu zastavu i druge koja je nosila trobojke. Dodatno se navodi da je grupa koja je nosila trobojke satanizovana od strane pojedinih medijskih koncerna. U cilju odbrane ove grupe i pokušaju da se pokaže da su crnogorski građani kako se navodi *tradicionalno šenlučili* uz pjesme Miroslava Škora i Marka Perkovića Tompsona u okviru teksta postavljen je video na kojem se vide građani koji pjevaju pjemu pomenutih izvođača. Ipak, ovaj video materijal nije nastao u Nikšiću za vrijeme proslave Dana državnosti, već na Cetinju i u drugom vremenskom periodu. Ovom objavom portal *Borba* je pokušao izmanipulisati informacijama što bi dodatno uticalo na postojeće tenzije i podjele u društvu.

NOVA PRAVILA ZA INTERNET USLUGE I BORBU PROTIV NELEGALNOG SADRŽAJA

DFC INFO

Evropski parlament [usvojio je](#) dvije nove regulative – Akt o digitalnim uslugama i Akt o digitalnim tržištima koje su od izuzetnog značaja za funkcionisanje interneta. Novi zakonodavni okvir nosi sa sobom brojne obaveze koje pružaoci digitalnih usluga, od hosting provajdera do velikih digitalnih platformi poput Gugla i Fejsbuka, moraju da ispune u pružanju usluga korisnicima iz Evropske unije. Akt o digitalnim uslugama postavlja jasne smjernice kako onlajn platforme i usluge

moraju da spriječe zloupotrebu i širenje nelegalnog i štetnog sadržaja. Ovaj Akt takođe uvodi pravila kojim obavezuje platforme da ne koriste obmanjujuće prakse i određene vrste ciljanog oglašavanja, kao što su one koje ciljaju djecu i oglasi zasnovani na osjetljivim podacima. Akt o digitalnim tržištima donosi pravila i obaveze za velike onlajn platforme na digitalnom tržištu kako bi se obezbijedilo pravednije poslovno okruženje i više usluga za potrošače.

Disinfo Brif pruža mjesečni pregled ključnih dezinformacija, narativa i propagande koje je DFC tim razotkrio i istražio kako bi podigao svijest o problemu i njegovom obimu.

Disinfo Brif je dio DFC projekta finansiranog dijelom od strane američkog Stejt departmenta. Iznesena mišljenja, nalazi, zaključci i preporuke ne odražavaju nužno stav Vlade SAD.